

М.А. ОПАНАСЕНКО, Е.Т. ЛЕРАНТОВИЧ, ст. викладач

Набуття прав на промислові зразки у країнах Євросоюзу

Набуття прав на промислові зразки за межами території України зокрема в країнах Євросоюзу (ЄС) є важливим для підвищення конкурентоспроможності товару та виходу на міжнародний ринок. Директива 98/71 ЄС про правову охорону промислових зразків визначає «промислові зразки» як зовнішній вигляд виробу (у цілому або частково), який визначається, зокрема, характеристиками ліній, контурів, кольорів, форми, текстури та/або матеріалів самого виробу та/або його оздоблення. «Складний вироб» означає вироб, що складається з множини компонентів, які можуть бути замінені, що робить можливим розкладання та наступне складання виробу [1]. Українські заявники можуть отримати правову охорону промислових зразків за національною процедурою окремої країни, згідно законодавства ЄС зареєструвати Community design, або зареєструвати заявку за Гаазькою системою.

Реєстрація промислового зразка в Офісі по гармонізації на внутрішньому ринку (ОНІМ) або згідно Гаазької системи у Міжнародному бюро Всесвітньої організації інтелектуальної власності (ВОІВ) має ряд переваг. По-перше, набуття прав на промисловий зразок здійснюється за унітарною системою, тобто однаково для всіх країн ЄС або країн-учасниць Гаазької угоди (країни ЄС та ряд інших країн, серед яких є Україна). По-друге, достатньо заповнити лише одну заявку на реєстрацію промислового зразка. По-третє, мито на подачу заявки та публікацію сплачується також одноразово. В четвертих, реєстрація заявки поширюється на всі країни ЄС або на всі країни-учасниці Гаазької угоди.

Гаазька угода про міжнародну реєстрацію промислових зразків складається з трьох міжнародних договорів: Женевський акт від 2 липня 1999 р., Гаазький акт від 28 листопада 1960 р., та Лондонський акт від 2 червня 1934. Україна є державою-учасницею Гаазької угоди. Подавати заявки за Гаазькою системою можуть громадяни країн-учасниць Гаазької угоди, заявники, які мають постійне місце проживання або дійсне промислове чи торгівельне підприємство на території країни-учасниці. Для реєстрації промислового зразка за Гаазькою системою попередня подача заявки до національного відомства не є необхідною. Заява подається на англійській, французькій, або іспанській мовах до Міжнародного Бюро ВОІВ також може бути заповнена в електронному вигляді. Промислові зразки класифікуються згідно з Локарнською класифікацією. Одна заявка може налічувати до 100 об'єктів, якщо вони належать до одного класу. Мито сплачується у швейцарських франках та складається з мита за подачу заявки, мита за публікацію. Для кожної заявленої країни сплачується стандартне або індивідуальне мито. Міжнародне Бюро ВОІВ здійснює експертизу за формальними ознаками, перевіряє належність заявленого об'єкта до промислових зразків. Заявник інформується у разі зауважень та має три місяці на виправлення.

Заявки публікуються в Міжнародному Бюлетені. Процедура реєстрації складає 6 місяців. Подальша експертиза по суті здійснюється у Патентних Відомствах тих країн, де заявник має намір отримати охорону. Зокрема на етапі експертизи по суті заявнику може бути відмовлено. Строк охорони складає 5 років, може бути подовжений додатково на 5 років у загальному випадку. Максимальний строк – 25 років [2].

Згідно з Директивою Європейського Парламенту та Ради ЄС № 98/71/ЄС від 13.10.1998 р. «Про правову охорону промислових зразків» та Регламентом Ради ЄС № 6/2002 від 12.12.2001 р. «Про промислові зразки Спільноти» промисловий зразок можна зареєструвати через Офіс по гармонізації на внутрішньому ринку (ОНІМ). У ОНІМ можуть бути зареєстровані торгові марки та промислові зразки з дією у всіх країнах Євросоюзу. Заявки можуть подавати громадяни, які мають реальне та діюче промислове або комерційне підприємство в Євросоюзі, а також особи з країн Паризької конвенції або з країн-членів СОТ. Єдина заявка на промисловий зразок подається до ОНІМ або заповнюється в електронному вигляді. Процедура подачі заявки схожа з процедурою подачі заявки за Гаазькою системою. За однією заявкою можна реєструвати необмежену кількість об'єктів, що належать до одного класу Локарнської класифікації. Заявка може подаватися на одній з мов ЄС. За висновками формальної експертизи заявки публікуються в Офіційному Бюлетені Європейської Спільноти. Процедура реєстрації складає 2 – 4 місяці. Строк охорони складає від 5 до 25 років. Згідно Європейського законодавства охорону можуть отримувати незареєстровані промислові зразки строком на 3 роки. У разі порушення прав, власник промислового зразка має довести, що він є правовласником [3], [4].

Основною відмінністю процедур подачі заявок на промислові зразки за Гаазькою системою та ОНІМ є території, на які поширюється реєстрація заявки. Зокрема до Гаазької угоди входять не тільки країни ЄС. Друга відмінність – це можливість подати заявку в ОНІМ заявнику будь-якої країни, заявки за Гаазькою системою можуть подавати тільки заявники країн, що ратифікували Гаазьку угоду. Українськи заявники мають право реєструвати промислові зразки за будь-якою з наведених процедур.

Список літератури:

1. Examination guidelines community design від 9 грудня 2003 р.
2. Женевский акт Гаагского соглашения о международной регистрации промышленных образцов. Соглашение ООН от 2 июля 1999 г. // Женевский акт Гаагского соглашения о международной регистрации промышленных образцов: основные нововведения по сравнению с ныне действующей системой, предусмотренной актом 1934 г. и актом 1960 г. соглашения. Женева: ВОИС, 1999.
3. Директива № 98/71/ЄС Європейського Парламенту та Ради ЄС про правову охорону промислових зразків, 13.10.1998.
4. Регламент Ради ЄС № 6/2002 про промислові зразки Спільноти, 12.12.2001 р